

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

1-4 Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par nič na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Beṇə' zan baçh boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par nič ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juannə'

5 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bxož che beṇə' Izrael ca' beṇə' le Zequeria. Bene' žin len xoṇj bxož beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Chabet na' naque' dia che de'e bxož Ronṇə'.

6 Na' Zequerian' len Chabetən' zja'accze' liča par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloj de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoj le'e lei che'enə'.

7 Na' notono xi'inga'aque' nitə', chedə' Chabetən' naque' no'olə güiž, na' chopte' bazjənaque' beṇə' golə.

8 Na' goquən' beyalə' Zequerian' len beṇə' l̥juežje' ca' beṇə' ca' zjənaquə b̥xoz par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'.

9 Na' de costombr che b̥xoz ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'oda' əblao chega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'.

10 Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əlol beṇə' zan ca' chy'o'olə gwso'one' orasyonnə'.

11 Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'.

12 Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit bechol̥ goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'.

13 Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon chio'onə', na' no'ol chio' Chabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsi'o le' Juan.

14 Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje',

15 chedə' gague' beṇə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože beṇə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' par nabi'an le'.

16 Na' gone' par nič zan beṇə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'.

17 Na' cuialaogüe' lao Xancon' na' gone' par nič beṇə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par nič beṇə' godenag ca' yesə'əzenague'

čhe Diozən'. Gone' ca' par ničh yesə'ənitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e Xanchon' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gaque' ca profet Liazən' ben' gwzo cana'.

¹⁸ Nach Zequerian' gože' anglən': —¿Nacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' bačh naca' beṇə' golə na' no'ol chia'anə' lecə beṇə' golə.

¹⁹ Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga.

²⁰ Na' le' gaco' mod, cui gaquə əñio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e nga, čhedə' cui chejli' oxtiža'anə'. Na' de'e licə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

²¹ Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' čhedə' gwžeine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'.

²² Catə' bechoj Zequerian', bene' señy len ne'enə' la' bitoch goquə əñe'. Bačh naque' beṇə' mod. Nach gwsa'acbe'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'.

²⁴ Gwde na', no'ol čhe' Čhabetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne':

²⁵ —Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', čhedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par ničh bitoch so'on beṇačən' xbab čhia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixjui'e galjə Jesocristən'

26 Goc xop bio' noa' Čhabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gwyeye' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'.

27 Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse bačh naquən gwšagna'alene' par gaque' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'.

28 Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par ničh socho' mbalaz ca yoguə'əloł no'ol ca' yela'.

29 Catə' ble'i Marian' anglən', benit bečol goc lo'o yičhja'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'.

30 Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'.

31 Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio' labo' Jeso'os.

32 Na' Jeso'osən' gaque' to beṇə' blao na' beṇačən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par ničh nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

33 Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

34 Nach gož Marian' anglən': —čNacxa gaquə' sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

35 Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə'

blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz.

³⁶ Na' beṇə' xna'o Čhabetən' leczə bach bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'aṇə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'.

³⁷ Bito bi bi de de'e əṇacho cui chac gon Diozən'.

³⁸ Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlane'e Čhabetən'

³⁹ Gwde na' le'e gwyejte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'.

⁴⁰ Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Čhabetən' diox.

⁴¹ Na' goquən' catə' Čhabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxitə' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Čhabetən'.

⁴² Na' gwṇe' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yela'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'.

⁴³ Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlaṇo'o nada'.

⁴⁴ Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'.

⁴⁵ Xancho Diozən' bene' par nič anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gwyejli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

⁴⁶ Nach Marian' gwne': —Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

- 47 Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz
ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.
- 48 Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose'
la'anə'əczə cui bi zaca'a.
Na' dezd na'a žtia žtia beṇačhən' yesə'əne' de que
zoa' mbalaz.
- 49 Diozən' chac gone' de'e cui no zakuə gon, na'
babene' de'e güen juisy len nada'.
- Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.
- 50 Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj
do lažə'əga'aque',
Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in
dia čhega'aque'.
- 51 Bač blo'i Diozən' beṇačhən' yelə' guac čhe'enə',
na' babene' par ničh beṇə' ya'alažə' ca'
baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.
- 52 Babene' par ničh beṇə' gwnabia' ca' cuich
gosə'ənabi'e,
na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie'
lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.
- 53 Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que
chesə'əyažjene' yelə' chaclen čhe Diozən',
bagoclene' lega'aque'.
- Na' beṇə' ca' gwsa'acquene' bitobi chesə'əyažjene',
bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.
- 54 Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca
xmose'.
- Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə'
yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.
- 55 Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len
xi'in dia čhe',
bene' complir can' gože' le' len yebalə xaxta'ocho
ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e
Abraannə' zejlicane.

56 Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len
Chabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis

57 Na' catə' bžin or par san Chabetən', gwxane'
bi'i byo dao' che'enə'.

58 Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž
chega'aque'enə' na' family chega'aque'enə' de
que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Chabetən',
besyə'əbeichgüeine' len le'.

59 Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' señy de'en
ne' sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e che
lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'. Na'
gwse'enene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'.

60 Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si'
labon' Juan.

61 Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family
chele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

62 Nach gwso'one' señy gosə'əṇabene' xabo'onə'
nac chene'ene' si' la bda'onə'.

63 Nach bene' señy gwṇabe' to yag la' dao'
gan' bzoje': “Si' labo' Juan.” Nach yogue'e
besyə'əbanene'.

64 Le'e gocte beṇe Zequerian' na' le'e gwzolaote
be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'.

65 Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž
chega'aque'enə'. Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə'
gwłaljən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan'
mbane Jodean'.

66 Na' yoguə'əlo| beṇə' gwse'enene' dižə'anə' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' che de'e ca', na' gosə'əne':

—¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' chedə' gosə'ənezene' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

67 Nach gwnabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

68 Cho'elaogua'a Xanchoṇ' ben' naquə Dioz che chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaš'e'ene' chio'o naccho nasyon' che' na' babene' par niç gaquə yechojcho xni'a de'e malən'.

69 La' babene' par niç zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' za' be'enə' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

70 Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

71 Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr checho ca' na' lao na' yoguə' beṇə' chəsə'əgue'i chio'o.

72 Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par niç chac complir ca' naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

73 Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraanṇə'

de que gaquæczə can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr
ca' par niḥ ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui
žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par niḥ gaquə la'ažda'ochon'
xi'ilažə' par len le'enə'
na' gone' par niḥ šejcho licha güe'ela'ochone' doxen
yelə' mban chechon'.

⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'onə':
Na' le' xi'ina', beṇaḥən' yesə'əne' chio' de que naco'
profet beṇə' choe' xtižə' Diozən',
Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο.
Yesə'əne' ca' chedə' le' cuialaogo' lao Xanchon' na'
go'o xtiže'enə'
par niḥ nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene'
catə'an yide'.

⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən'
yebeje' chio'o xni'a de'e malən'
na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolə'əcho ca',
chio'o naccho beṇə' nasyon che'.

⁷⁸ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bach-
sele'e to beṇə' gaquəlene' chio'o.

Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca' be'eni' che bgüižən'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇaḥ naquən' goncho
par niḥ žjəyecho gan' zo Diozən' catə'
gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇaḥ naquən' so cuezcho
binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' chio'o
gwxaquə'əlebecho ca' beṇə' chsa'aš lo'o de'e
žcholən'.

⁸⁰ Na' Juannə' ca' bcua' chcha'ogüe', zdate
chaquəch yichjla'aždaogüe'en can' chene'e Diozən'.

Na' Juannə' jsoe' latjə dašən'. Na' nan' nezoe' catə'an bžin ža gwzolaogüe' gwduxjui'e xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

2

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osan'

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catə'an gwn-
abia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na'
əsa'alə' yiš balə beṇə' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen
ganə' chnabi'e.

² Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi'
Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balə
beṇə' ža' to to yež.

³ Nach yoguə'əlol beṇə' jəya'aque'
lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque' cuent par
gwsa'alə'əga'aque' yiš.

⁴ Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na'
beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje'
syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi'
syoda Belennə' gan' mbane Jodean'.

⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenche'e no'ol
che' Marian', pero bitonə' yesə'əca'a ljuežje'. Na'
Marian' bano'e bda'onə'.

⁶ Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'.

⁷ Na' bi'i nechən' gwxxane' goljbo' bi'i byo dao', na'
blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o
bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə'
par lega'aque'.

*Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que
bagoljə Goslan'*

8 Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nečəsə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'.

9 Na' angl che Xančon' bžine' gan' nitə' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'.

10 Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a chixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əlol beṇə'.

11 Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəčən' na' naque' Xančon'.

12 Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

13 Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', chəsə'əne':

14 Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

15 Na' cata' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xančon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

16 Nach besa'acses beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'.

17 Beyož besə'ale'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'.

18 Na' yoguə'əlol beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'.

19 Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əlol dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en bi zejenṇə'.

20 Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'an che yoguə'əlol de'en bagwse'enene' na' babesə'ale'ine' ca naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

21 Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' seņy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

22 Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'.

23 Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': "Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'."

24 Na' gwso'elaogüe'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: "Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o chopə plomxtil."

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xancho Diozən' par

gaquəlene' be_nachən'. Na' Spirit che Diozən' gwzən lo'o yichjla'aždao' Simeon_nə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'.

²⁷ Na' Spiritən' benən par ni_{ch} gwyeje' yo'oda' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənlene'ebo' par ni_{ch} so'one' len lebo' can' na lein'.

²⁸ Nach Simeon_nə' gwlene'ebo', nach be'elaogüe'e Diozən' gože'ene':

²⁹ Na'a ža Xana' Dioz, ba_{ch} goc can' gwna'onə'. Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' be_nə' güen žin chio,

³⁰ chedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

³¹ Naque' ben' bžio' bia' əgwse_lo'o par yoguə'ə_lə_l be_nə'.

³² Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' be_nə' cui zjənaquə be_nə' Izrael par ni_{ch} se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par ni_{ch} be_nə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an.

³³ Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeon_nə' chebo'.

³⁴ Na' Simeon_nə' gw_nabene' Diozən' gone' par ni_{ch} gaquə güen chega'aque', na' gože' Marian': —Be_nə' zan be_nə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e chedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane chedə' so'onlilaže'ene', na' be_nə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'nezene' che'.

³⁵ Na' gone' par ni_{ch} gacbia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

36 Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'ən naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beṇə' golə.

37 Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechgualə cho'elaogüe'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogüe' par nič benche' orasyon lao Diozən'.

38 Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nitə' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bach bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlöl beṇə' ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chesə'əbeze' batə'aquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

39 Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlöl de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'.

40 Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

41 Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'.

42 Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'.

43 Na' catə' gwde lɪnɪnə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine',

44 con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beɲə' ca' nʒagga'aque' txennə'. Na' tʒa nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzolaο chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw chəga'aque' ca'.

45 Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

46 Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chɲabene' lega'aque'.

47 Na' yoguə'əlɔl beɲə' ca' choso'ozenag xtiže'enə' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

48 Na' catə' besə'ələ'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

49 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcuī nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

50 Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

51 Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' chəga'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'əlɔl de'en goquən'.

52 Na' ca naquə' zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'oche', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə ca' beɲachən' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwdixjui'e diž'a' güen diž'a' cobä che Diozän'

¹ Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e Lipən' gubernador che Itorea na' che Tracnite. Na' goc Lisantias gubernador che Abilinia.

² Nach Anas na' Caifas gwsa' aquəche' bχoz əblao che beṇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozän' be'elene' le' dižə'.

³ Nach Juannə' gwyeje' yoguə' əlöl yež de'e zjənyechj zjəmbi'i yao Jordannə', jətixjue'ine' yoguə' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozän' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

⁴ Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozän' cana'. Quinga nan:

To beṇə' əṇe' zižjo latjə dašən', əṇe': "Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blao.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda' olen'

par nič gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixə' ya'a yao ca' par beyaquən to leli.

Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosə'əchogue' xiše'en par beyaquən licha.

6 Na' gwžin ža catə' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'."

7 Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e?

8 Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič sa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yičjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'.

9 Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeyen.

10 Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag xtiže'enə' gosə'əṇabene' Juannə' gwse'ene': —¿Bi ca de'e cheyalə' gonto'?

11 Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chopə xadoṇ, cheyalə' əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

12 Na' catə' beṇə' gočixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ¿bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

13 Na' gože' lega'aque': —Bito əgwčixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwčixjwle.

14 Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'əṇabene' le' gwse'ene': —¿Chexa neto' ža? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che beṇə', na' nic gacle testigw fałs contr beṇə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

15 Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chęga'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'.

16 Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chęga'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ṇabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

17 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rṇer na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par nič socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

18 Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwduxjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwṇeyoine' lega'aque' se'ejle'en.

19 Nach Juannə' be'e dižə' che gobernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'.

20 Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

21 Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'.

22 Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' čio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

23 Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli.

24 Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse.

25 Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Esli.

26 Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda.

27 Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel.

28 Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er.

29 Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat.

30 Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliquim.

31 Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan.

32 Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason.

33 Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda,

34 na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor.

35 Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber.

³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec.

³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel.

³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par niçh gwyeje' latjə dašən'.

² Čhoa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao čhoa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e čhoa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde čhoa žan' gwdone'.

³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇač sino leczə chyažjecho yoguə'əloḷ dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'.

6 Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' chia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao chia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga.

7 Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əloḷ de'e quinga əsa'aquən chio'.

8 Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'ižə' ca'alə nga, Satan. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

9 Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə,

10 la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

11 Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par ničh bito əčhego'o no yej.

12 Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

13 Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'ən Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'ižə'ən šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

14 Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na'

yoguə'əloḷ beṇə' ža' yež de'en nyechj mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'.

15 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' na' yoguə'əloḷ beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

16 Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'.

17 Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

18 Zo Spirit che Diozən' len nada', na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beṇə' yašə'.

Na' babselē'e nada' zedeyena' par nič yesyə'əyaclažə' beṇə' ca' zjənitə' trist.

Na' zedətixjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lčhol, na' beṇə' chyi' chzaquə', zedeyena' par nič cuich čhi' saque'e.

19 Na' zedetixjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beṇəčhən'.

20 Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'.

21 Na' gwzolao be'e dižə'ənə', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

22 Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na' gwse' ljuēžga'aque': —ĲEcaguə bengan' xi'in Jwsen'?

23 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho chelen' de'en na: “Beṇə' güen rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'eljale nada': “De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga.”

24 Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'.

25 Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašjə, na' goc bgüin juisy čhaga'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'.

26 Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bsele'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə.

27 Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

28 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'.

29 Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' chi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'.

30 Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

31 Na' jsœ' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezcanzən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

32 Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' chedə' bsed blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə' banded gaxjw gwche'.

33 Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan:

34 —Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

35 Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'.

36 Na' lechgualē besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuežjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə'. Nachbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

37 Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyečj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonṇə'

38 Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liž Simonṇə'. Na' taobin' che Simonṇə' chacšenene'

yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olgüiže' Jeso'osən' yey-one' no'olən'.

³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonnə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

⁴⁰ Na' catə' bachən bgüižən', yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwxoə' ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'.

⁴¹ Na' leczə' bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'ənan zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquən na' bito be'e latjə yesə'ənen chedə' zjənezzen de que naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsed blo'ine'

⁴² Na' beteyo catə' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'enə'. Na' bito gwse'enene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'.

⁴³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə' beṇə' ca' nitə' syoda ca' yela' cheyalə' žjətixjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə' beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nich žjətixjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' bsed blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par niḥ gosə'əzene' bia zan bel_ ya'a

¹ Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beṇə' zan par boso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'enə'.

² Na' Jeso'osən' ble'ine' nitə' ḥopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwɣen bel_ ya'a ca' baḥ besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw bel_ čega'aque'enə'.

³ Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw ḥe Simonṇə' na' gwnabene' le' gocwlen par niḥ bžigue'e barcw ḥe'enə' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsd blo'ine' beṇə' ca'.

⁴ Na' ca beyož be'e dižə'ənə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'əḥ barcw ḥio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzalə' yixjw ḥelen' par senle belən'.

⁵ Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yozsalə'əçto' yixjw quinga.

⁶ Na' bosə'əzale'e yixjw ḥega'aque'enə', na' catə' besyə'əbejga'aque'en zjənža'achan belən' yelezə yesə'əchezə'ən.

⁷ Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw ḥe Simonṇə' gwsa'axe' beṇə' ljuežjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca baḥ gwzolao ḥse'etjən xan nisən'.

⁸ Nach Simonṇə' ben' leczə le Bed catə' ble'ine' can' goquən', bzō xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene':

—Bebi'izə'ašga len nada' Xana', čhedə' la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

⁹ Gwne' ca' čhedə' le' txen len beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbanchgüeine' ca' naquən' gosə'əzene' beḷ zan ca'.

¹⁰ Na' leczə ca' besyə'əbane xi'in Sebedeon' čhopə bišə'əte Jacobən' len Juannə', beṇə' ca' chso'on žin txen len Simonṇə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonṇə': —Bito žebo'. Le' naco' beṇə' gwxen beḷ. Pero ṇa'a gaco' beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇə' nada'.

¹¹ Na' catə' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach žəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹² Na' goquən catə' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacšenchgüeine' len yižgüe' de'en ne' lepr. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə', na' belgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par nič yeyacda'.

¹³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca' naquə yižgüe' de'en che'ine'enə'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca' naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bχozən' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diozən' ca' de'en non de'e Moisezən' mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

¹⁵ Na' tža tža gwdach dižə' ca' naquə miłagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə

besə'əžague' par bosə'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par ničh beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca naquə yižgüe' de'en chse'ine'.

¹⁶ Na' tši'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

¹⁷ Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'enə' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' galə'əzə zjəchi' to čhopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjənzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebalə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloj yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə bale' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' bosə'ozenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'.

¹⁸ Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'aclaš'e' yesə'ədie' na' əžjsə'ene' lao Jeso'osən'.

¹⁹ Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par bosə'osaljue' na' bosə'oletje'ene' len xcame'enə' ničh bžine' lao Jeso'osən' gwchol beṇə' zan ca'.

²⁰ Ca naquə gočbe'i Jeso'osən' de que gwsə'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'enə': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

²¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzo-

lao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇačən' šə caguə tozə Diozən'.”

²² Jeso'osən' gočbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'enə' nach gože' lega'aque': —ǰBixčhen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

²³ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

²⁴ De'e nga gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇačən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

²⁵ Na' le'e gwyasseste be'enə', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach beyoa' xcame'enə' gan' xoe'enə' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'.

²⁶ Na' yoguə'əlol beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zakuə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disiplin che' ca'

²⁷ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočhixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chčhixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

²⁸ Nach be'enə' le'e gwzoža'ate' gwlejyichje' yoguə' šinlaze' na' gwyejlene' Jeso'osən'.

29 Nach Lebin' bene' to l̄ni xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' beṇə' yeziquə'achlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'.

30 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.

32 Nada' za'a zedəyena' par niçh beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedeyena' par niçh beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' bixçhen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

33 Nach yebalə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixçhen' ža?

34 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'.

35 Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl che' ca' ca beṇə' migw che beṇə' gošagna'anə'.

36 Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par nič gwsa'ache'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' chčeze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la gwxiṇje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'.

37 Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əchezə'an yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'.

38 Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

39 Na' ca naquə beṇə' bač yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', chedə' əṇe': “Bino golən' naquəchən güen.” Leczə can' naquən len beṇə' bač yo'o yičje' costombr gol che'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

6

Ža dezcanz boso'olečhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

1 Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl

čhe' ca' gosə'əlechje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en.

² Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —¿Bixčhen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezczanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'?

⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxi'e yetx-til de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bχoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezczanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezczanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e lichan'.

⁷ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezczanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'.

⁸ Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab čhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab čhelen' naquən' na lein'. ¿Enan goncho de'e güen ža dezczanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par nič cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par nič sa'ate'?

10 Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə':
—Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen.

11 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əže'e, na' gwzolaososo'oxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

12 Na' to ža gozej Jeso'osən' laososo'ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon laososo'Diozən'.

13 Na' catə' gwye'eni'inə' bolgüiže' disipl ca' par gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol.

14 Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome,

15 na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote,

16 na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' laososo'na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

17 Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'.

18 Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'.

19 Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlaže'e naclə so'one' par niḥ yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' ḥedə' len yelə' guac ḥe'enə' chone' par chega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

20 Na' Jeso'osən' gw̄lis laogüe'enə' bgüie' disipl ḥe' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' ḥedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

21 Mbalaz so le'e chdonle ṇa'a, ḥedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle ṇa'a, ḥedə' Diozən' gone' par niḥ yebeile.

22 Nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəḥ. Na' mbalaz sole šə por ni ḥe de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' ḥega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal.

23 Leyebeichgüei catə'ən chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, ḥedə' Diozən' gone' par niḥ gaquəḥgua de'e güen ḥele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' canə'.

24 Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen ḥele ṇa'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen ḥele.

25 Probchguazə le'e dechgua de'e chaole ṇa'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' ḥele.

Probchguazə le'e zole legr ṇa'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

26 Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əloḷ beṇə' le'e. Ca'acžən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

27 Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e.

28 Le'e nabtezə le'e nab par niçh beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyachol.

29 Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadoṇ chelen' la fuers, legüe' latjə çine' len xcamislen'.

30 Notə'ətezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yeṇablen.

31 Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇəçhən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

32 Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aquene' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'.

33 Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'.

34 Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en.

35 Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gaxjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'.

36 Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj beṇə'chle ca Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' beṇə'chən'.

Bito cheyalə' nacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

37 Bito gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que nape dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par nič Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que nape dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par nič Diozən' yezi'ixene' chele.

38 Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Can' chso'on balə beṇə' lechgualə nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əčiše'e lao medid chega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beṇə' par nič leczə ca' gon Diozən' len le'e.

39 Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lchol

chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —¿Eguaquə to beṇə' l̥chol̥ cue'e nez yeto beṇə' l̥chol̥ən'? Bito gaque'. Nezecho de que t̥xen žjəsə'əbix̥e' to lo'o yech.

40 Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito n̥acho gwaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yich̥je' yoguə'əl̥ol̥ de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gaque' beṇə' si'inch ca maestrən', sino cachožəczə gaque'.

41 Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

42 Che' beṇə' ljuežjle: “Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yich̥jla'ažda'ochon'

43 Bito n̥acho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ən̥acho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen.

44 Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yix̥güion', nic yag bisga' chbian obas.

45 To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yich̥jla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na'

yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o
yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

Chopə benə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ¿Bixchen' che'ele nada' "Xana'", na' cui chonle
can' nona' mendadən'?

⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non'
nao nada' na' chzenague' xtiža'anə' na' chone' can'
nona' mendadən'.

⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to benə' ben yo'o. Na'
gwche'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə
de'e gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gwyechjən
liže'enə' na' bito bebixən cuiayi'in, chedə' gwzo
chechchguan.

⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtiža'anə'
gwxaquə'əlebene' ca yeto benə' ben yo'o. Con
bene'en lao yo na'azə sin cui bi lanei gwleque'.
Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyechjən liže'enə', na'
bebixən gwziayi'iteczən.

7

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'ən len benə'
ca', beyeje' Capernaunnə'.

² Na' zo to capitan benə' bito naque' benə' Izrael,
na' zo to xmose' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'.
Na' capitannə' chacchgüeine' che'.

³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən',
bsele'e balə benə' golə benə' blao che benə' Izrael
ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' liže'enə' par
yeyone' xmosen'.

⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'
gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na'

gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beṇə' zaque'e par gaquəleno'one',

⁵ chedə' chaquene' che chio'o beṇə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' liže'enə' catə' bselə' capitannə' balə beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'enə', chedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o liže'enə'.

⁷ De'e na'anə' bito beyaxjene' denabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmose'enə'.

⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero leczə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': “Gwyej”, na' cheje', na' catə' che'e yetoe': “Da”, na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': “De'e nga gono”, na' chone'en. Na' nezene' de que con əṇao' yeyaque xmose'enə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca benga.

¹⁰ Nach jəya'ac beṇə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmose'enə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in to no'olə gozebə

¹¹ Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə.

¹² Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a

puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'.

13 Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

14 Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

15 Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gw-zolao chene'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'.

16 Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho ṇa'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho ṇasyon che'enə'.

17 Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

18 Nach disipl che Juannə' jəsyeye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'.

19 Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?”

20 Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chčhoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

21 Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə be-beje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par ničh besyə'əle'i beṇə' lchol.

22 Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par ničh balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'.

23 Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

24 Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ¿Ešayečhə šayen chaque'? Bito.

25 ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'.

26 ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'.

27 Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižo'onə',

par ničh nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

28 Echnia' le'e, notono beṇačh ñe'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

29 Na' baļə beṇə' gočixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bčhoa Juannə' nis, gwsa'ache'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'.

30 Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsə'onczə yičjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bčhoa Juannə' lega'aque' nis.

31 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? na' ¿nac nacle?

32 Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuiczə bi de žleb čele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.”

33 Juan ben' chčhoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'eje' bino. Nach gwnale čhe': “Yo'o yaz de'e xi'onə' yičjla'aždaogüe'enə'.”

34 Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇačh, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw

che beṇə' gochixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal.

³⁵ Pero na' Diozən' chone' par ničh beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca' nacbia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeye' liž Simon beṇə' fariseo

³⁶ To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwchi'e cho'a mesən'.

³⁷ Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwṇezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yelə' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chlə' zix.

³⁸ Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnopē'en, na' gwdebe'en set zixən'.

³⁹ Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guacbe'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' əṇia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹ Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' chopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueyə' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario.

42 Na' chopte be \bar{n} a' ca' ni toe' cui de chega'aque' par yesy \bar{a} 'ayixjue' xyan', na' ben' gwlej mech \bar{a} n' b \bar{n} itlaog \bar{u} e' de'en chsa'a \bar{l} e'e che'en \bar{a} '. Gwnašc nada', ζ noe' entr be \bar{n} a' ca' chopa gwsa'aquechene' che'?

43 Nach Simon \bar{n} a' gože'ene': —Š \bar{a} qu \bar{a} ben' \bar{a} b \bar{n} itlaog \bar{u} e' xya chein' de'e xench.

Jeso'os \bar{a} n' gože'ene': —De'e \bar{l} i can' bagwna'on \bar{a} '.

44 Nach gwye \bar{c} hje' b \bar{g} \bar{u} i'e' no'ol \bar{a} n' na' gože' Simon \bar{n} a': — ζ Echle'ido' no'ol \bar{a} nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito be \bar{n} o' nis chib \bar{n} i'a, pero no'ol \bar{a} nga bagwdibe' \bar{n} i'an \bar{a} ' len nis \bar{a} xchež che'en \bar{a} ', na' bxi'en len yiš \bar{a} ' yichje'en \bar{a} '.

45 Bito bnopo'o nada', pero na' no'ol \bar{a} nga dezd bla'atia' nga chnope'e \bar{n} i'an \bar{a} '.

46 Bito gwdebo' set yichja'an \bar{a} ', pero no'ol \bar{a} nga bagwdebe' set zix \bar{a} n' \bar{n} i'an \bar{a} '.

47 Na' \bar{a} chnia' le', xto \bar{l} e'en \bar{a} ' gwsa'aqu \bar{a} n de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'an \bar{a} ' chacchg \bar{u} eine' chia'. Ben' bito \bar{a} žin \bar{l} až \bar{a} ' xto \bar{l} e'en \bar{a} ' ca xto \bar{l} a' no'ol \bar{a} nga, cat \bar{a} ' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

48 Nach gože' no'ol \bar{a} n': —Babezi'ixena' xto \bar{l} o'on \bar{a} '.

49 Nach be \bar{n} a' ca' chsa'o len Jeso'os \bar{a} n' txen lao mes \bar{a} n' gwzola \bar{o} chse' ljuežje': — ζ Noxa benga chaclizene' de que \bar{l} e'en \bar{a} ' chezi'ixene' do \bar{l} a'?

50 Nach gož Jeso'os \bar{a} n': —De'en chon \bar{l} ilažo'o nada' babezi'ixena' chio'. Beyej to šao' to g \bar{u} en.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'os \bar{a} n'

1 Na' techl \bar{a} gwyej Jeso'os \bar{a} n' to to syoda na' to to yež de'en zj \bar{a} nyechj zj \bar{a} mbi'i Galilean', na' jtixjui'e diž \bar{a} ' g \bar{u} en diž \bar{a} ' cob \bar{a} de que Dioz \bar{a} n' \bar{n} abi'e con

notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižin
ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol.

² Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən',
beṇə' ca' babeyone'. Baḷe' babebeje' de'e xio'
de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'enə', na'
yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'.
Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala,
bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz
yichjla'aždaogüe'enə'.

³ Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa.
Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na'
yežlyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwejlene'
Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol
ca' boso'ochine' bitə'ətezə de'en gotə' čhega'aque'
par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl
če' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴ Na' beṇə' zan besə'ədope' gan' zo Jeso'osən'
beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl
bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə'
Diozən'. Gwne':

⁵ —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose'
trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez, na' boso'olej
boso'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e
yoban' gwsa'ob len.

⁶ Na' baḷən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na'
catə' bla'aquənnə' gosə'əbižən čhedə' caguə' bi gopə'
denə'.

⁷ Na' yebaḷən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa
yešə' na' bla'aquən txen na' boso'ololə' yag yešə' ca'
lega'aquən.

8 Na' yebalən besə'əgo'oŋən lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güejə.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwŋe' zižjo gwne':
—Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beŋə' len jempl

9 Nach disipl che' ca' gosə'əŋabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'enə'.

10 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'ətezə beŋə' soe' latjə. Pero beŋə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beŋə' güen trigon'

11 Na' ca' naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'.

12 De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beŋə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par nič cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

13 Na' de'e ca' besə'əgo'oŋ gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beŋə' ca' chəsya'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal chega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' chei.

14 Na' de'e ca' besə'əgo'ōnən lao yo ga nchixə xsa yešə' zejen ca beṇə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'ələl chesyə'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'olələ'n xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyalə'.

15 Na' de'e ca' besə'əgo'ōnən lao yo ša'onə' zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca' catə'n chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen chęga'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əchejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac chęga'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

16 Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsed əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuasə'n xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nich əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'.

17 Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'ələl de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'ələl de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

18 De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, chedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle chei, de'e daon' baṇezele ganlažə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

19 Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclače'e

yesə'ədie' pero tant beṇə' zan ža' caguə goquə
yesə'əžine' gan' zoe'enə'.

²⁰ Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on
len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene'
əso'elene' le' dižə'.

²¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca'
choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan,
lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisda'onə'

²² Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw
len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaquə'əcho
yešla'alə nisda'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'.

²³ Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gw-
zolao gwyečhj to be' gual lao nisda'onə' na' bar-
con' gwzolao gwyožən nisən' na' besə'əxožene'
yesə'əbiayi'e.

²⁴ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene':
—jMaestr! jMaestr! jBačh chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ņe'e chas chatə' nisda'onə' na'
gwdile'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten.

²⁵ Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle chia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene'
na' gwse' lježje': —Bitolja naquə bengā con to
beṇəčzə, la' žnacxa gon to beṇəč par yebecžie' be'
gualən' len nisda'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e
chi' delant Galilean' əlaquə'əcho nisda'onə'.

²⁷ Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə'
lao' syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e
xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi

xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant.

²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' bosə'ocheje' ṇi'a ne'e ca' gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwsə'onən ca' bzojə' btine' gdenṇə' na' leczə' gwsə'onən ca' gwyeye' gan' cui no beṇə' zjəṇla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jesə'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' bosə'ogosya'an le', zižjo gosə'ənan: —Partlə le', partlə neto', Jesə'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' blaö. Chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'ənan ca' chedə' Jesə'osən' bene' mendad yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'.

³⁰ Nach Jesə'osən' gožga'aquen': —¿Bi lele?

Na' gosə'ənan: —Legion leto'.

Gosə'ənan ca' chedə' zanən gwsə'on yichjla'aždao' be'en'.

³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jesə'osən' cui gone' ca' žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'.

³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə' chaš beṇə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə' žjəsyə'əžə'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jesə'osən' be'e latjə'.

³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžə'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³⁴ Na' beṇə' ca' choso'oye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžəbchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' laö syodan', na' beṇə' nitə' do yoba can' bagoquən'.

³⁵ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə'

besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'.

³⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'.

³⁷ Nach yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' čhedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e.

³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene':

³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'enə'

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' čəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'.

⁴¹ Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia' che yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə'

⁴² čhedə' bazon gat bi'i no'ol che'enə'. Nacbo' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'oči'ižojene'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beṇə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech.

⁴⁴ Na' bgüiguə' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gw-dane' lox xadon che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

⁴⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —¿Non' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'ačhebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' chesə'ačhi'izoje' le'.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chacbe'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'anə'.

⁴⁷ Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə' bixchen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'.

⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰ Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

⁵¹ Na' catə' besə'ažine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə.

⁵² Na' bač chacchgua scaṇdl chedə' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən'

lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosə'əzi'ichi'iže'ene' chedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'.

⁵⁴ Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'.

⁵⁶ Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yičjla'aždao' beṇə', na' leczə par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene.

² Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'.

³ Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyiljle garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale chopə xadoṇ.

⁴ Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle.

⁵ Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bište de'en gwžianṇə'. Gonle ca' par nič

əgwlo'iga'aquelene' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

6 Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixju'i'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bchoa beṇə' nis

7 Na' gobernador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'ələl de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Gocžejlaže'e chedə' balə beṇə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

8 Na' yebalə' gwse'ene' de que profet Liazən'abela' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebalə' gosə'əne' de que to profet beṇə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

9 Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əchogue' yen de'e Juannə', pero ¿noxa bengababenda' dižə' chei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beṇə'

10 Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'enə'. Na' gwche'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida.

11 Catə' gwsa'ache'i beṇə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsd blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹² Catə' gwzolaο chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en nyečh mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par nič yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' chedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' čhōpga bel ya'a de čhecho. Lete šə si'ichchon par gaquən əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' chedə' la' ža' ca gueyə' mil beṇə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beṇə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə' ca'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' čhōpə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxčwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'.

¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Baļe' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bčhoa beṇə' nis, na' yebaļe' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebaļe' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə'

gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale? ¿non' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' ṇasyon chechon'.

Jeso'osən' gwduxjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

²¹ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chega'aque'enə'.

²² Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Na' de'e zan de'e chonən byen chi' saca'a. Na' ca naquə beṇə' golə blao che ṇasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bɔoz checho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', cabi se'ejle'e chia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquəle che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'.

²⁴ Notə'ətezle chaquəle gonle par nič cui chi' saquə'əle o par nič cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle chi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni chia' bade yelə' mban zejlicane chele.

25 Bito bi de'e güen gaquə che to benə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane.

26 Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtiža'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'.

27 Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

28 Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'.

29 Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyış xilə' xte gwnatitən.

30 Na' lao or na' de'e Moisezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'.

31 Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyečhjən lega'aque'.

32 Na' Bedən' len benə' ca' yečhopə lechguale gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal čhega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zeche' cho'elene' de'e Moisezən' len profet Liazən' dižə'.

33 Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moisezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga n'a. ¿Eguaquə gonto' šonə

ranš, ton par le', na' yeton par Moisezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gwne'.

³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyechj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'.

³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

³⁶ Na' catə' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca' tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə' ca' naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'iyə'o yaz de'e xio'

³⁷ Na' beteyo catə' bač besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'.

³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwṇe' zižjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacbo' xi'ina' tlišə'.

³⁹ Chniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' caṇe chechojən' lebo'.

⁴⁰ Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Bixchexan' cui chejle'ele chia'? Clellən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

42 Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benən par nich lechgualē fuert gwyazbo' šonnə', na' bchix btolən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdilē' de'e xi'onə' par nich bechojən lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'.

43 Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə gwduxjue'e Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə:

44 —Legon par nich dižə' nga šo'on yichjla'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

45 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

46 Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch.

47 Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'.

48 Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'. Na' notə'ətezle catə'

chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'ale, banaquəczle beṇə' blao.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

⁴⁹ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' čhedə' bito chone' txen len chio'o.

⁵⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' čhedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

⁵¹ Na' laogüe bazon baozə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šeje' Jerosalennə'.

⁵² Na' bsele'e to čhopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par nič žjəsə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'.

⁵³ Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', čhedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' čja'aque' Jerosalennə'.

⁵⁴ Na' disipl che' ca' čhopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, žəche'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyečje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'.

⁵⁶ La' nada' bito bida' par əgwžiai'i'a beṇə'čhən', sino bida' par nič gona' ca' cui žjəya'aque' lao

yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

Nach ja'aque' yež yoblə.

*Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene
yesə'naogüe'ene'*

⁵⁷ Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gatə'atezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denaο nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte catə' əžin ža gate' par nič əgwcuasha'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolao naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'oṇ.

10

*Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjasə'ədixjui'e
xtiže'enə'*

1 Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad̄ yesə'əbialsogüe' əžja'ac čopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'.

2 Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwses̄ xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to čopgale nitə'. De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o čixjue'echo xtiže'enə'.

3 Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e.

4 Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez.

5 Na' notə'ətezə ližei šo'ole, zgua'atec əṇale: “Chṇablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.”

6 Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'aždaogüe'enə', na' gaquə can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'.

7 Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyilje ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'atezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole.

8 Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogüe'e le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e.

9 Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': "Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e."

10 Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque':

11 "Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e."

12 Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byiņj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

13 Nach gozna Jeso'osən': —iProbchguazə le'e beṇə' Corazin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiņjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuiŋga'aque' de par nič sa'ache'i beṇə' de que babesyə'ədiņjene' xtolə'əga'aque'enə'.

14 Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'.

15 Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

16 Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtiža'anə', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' čhia' nada'. Na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtiža'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

17 Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən čheto'.

18 Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnez.

19 Babəna' le'e yelə' guac par nič əgwlej əgwšošjle no bel əznia' na' no bexgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'.

20 Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən čhele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e librən' gan' zjənyoj la yogua'əloł xi'inə' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

21 Lao or na'atezə ben Spirit čhe Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' choṇa' yelə' choxcwlen čhio' de que babzejni'ido' bałə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyažjene' no əgwsed

əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, čhedə' can' gwyazlažo'o.

22 Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par ničh chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayaṇe'e nada' na' nada' nombi'ayaṇa'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par ničh zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

23 Na' gwyechj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'.

24 Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'ənezene' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'ənezene'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

25 Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əṇe' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyalə' gona' par ničh gatə' yelə' mban zejlicaṇe chia'?

26 Na' gož Jeso'osən' le': —žBin' nyojən le'e lein'? žNac nan?

27 Na' ben' chejni'ichgüei che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

28 Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicaṇe.

29 Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' līcha can' nannə' na' gože' Jeso'osən': —¿Non' naquə l̥juežja' ben' cheyalə' gaquəda' čhei?

30 Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'aṇe'ene' caczə to beṇə' guat.

31 Na' goquən' to b̥xoz gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'.

32 Leczə can' ben to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwdie' yešla'alə nezən'.

33 Pero to beṇə' Samaria lao ngüe'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'əlaže'ene'.

34 Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bčeje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beče'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'.

35 Na' beteyo gwleje' chopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonnə' na' gože'ene': “Bgüia bye benga na' šə bichlə de'en gono' gast na' čixjua'an catə' zeza'a.”

36 Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —¿Bi chacdo? ¿noe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə l̥juežje' ben' cheyalə' gaquene' čhei?

37 Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən':

—Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṅə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd ṅa'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'ələl beṅə'.

Jeso'osən' jalane'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en.

³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'.

⁴⁰ Pero na' Martən' belalchgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', çəcabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, chi'ichgua yichjo' çhe xmendado'onə' na' chacžejlažo'o laogüe de'en nyanchguan.

⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, chi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Ləzən de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

¹ Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonṅə' to disipl che' ca' gože'ene': —Xanto', bsed blo'išguei neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonṅə', can' bsed əblo'i de'e Juanṅə' disipl che' ca'.

² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonṅə' quingan' ṅale:

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloḷ beṇə' əso'elaogüe'e le'.

Chṇabto' gono' par niḥ beṇə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga na'a de'e gaoto' tža tža.

⁴ Na' bezi'ixenšga četo'

čhedə' leczə neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj beṇačto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab četo'onə' par gonto' de'e malən', mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

⁵ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab nac gaquə šə šejle liž beṇə' migw čele do chel na' ye'elene': “Migw chia', beṇšga nada' šonə yetxtil.

⁶ Bablya' to migw chia' beṇə' za' zitə', na' bito bi de chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'.”

⁷ Na' migw čelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'əlen', əne': “Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito časa' par goṇa' de'en chyažjdo'.”

⁸ Echnia' le'e, la'aṇə'əczə naque' migw čele bito yene'ene' chase' par goṇe' le'e yetxtilan', pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyasšaze' na' goṇe' bitə'ətezə de'en chyažjele.

⁹ Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niḥ gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən'

par ničh chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə.

¹⁰ Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' gone', la' de'e goṇcze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

¹¹ Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil ɔəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə əṇabebo' le'e to bel ya'a ɔəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i?

¹² Na' šə əṇabebo' le'e to žit gaobo' ɔəgwnežjwlebo' to beɣgoni'? Cle bito gonle ca'.

¹³ Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' gone' Spirit che'enə' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho əṇabechone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

¹⁴ Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc beṇe', na' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'.

¹⁵ Pero bale' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'əṇabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'.

¹⁷ Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to ṇasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' ṇasyon chega'aque' na'anə'. Na'

šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədilə' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə'.

18 Na' leczə šə Satanasən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chn-
abia' chega'aquennə'. Le'e nale de que chebeja'
de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len
yelə' guac che Beelsebon'.

19 Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e
xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə'
guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə'
ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz
yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'.
Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia'
can' chebeja'annə'.

20 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac
che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən'
nabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

21 Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual,
na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de
que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə'
de'en de che' naquən segor.

22 Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na'
tiłəlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon
gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez
gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na'
chise'en len migw che' ca'.

23 Šə cui chonle txen len nada' chonle contr
nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje
dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague'
chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao'

benə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach əṇan: "De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə."

²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazochē' binloch, na' yeyo'on de'e yoblə.

²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txenṇə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəža' gan' bsd əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwṇe' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxxan le' na' bguaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to milagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle ṇa'a naquəchgualē beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to milagr par nič əṇezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'e gon Diozən' len nada' par nič əṇezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par nič gosə'əṇeze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'.

³¹ Catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chlā' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle ṇa'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

³² Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše' le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšč xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsed blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to yi'

³³ Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'enə' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o quartən'.

³⁴ Žia jelaochon' par nič chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nchol jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon',

pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nḥol
yichjla'ažda'ochon'.

³⁵ De'e na'anə' legon par niḥ gacle beṇə' la'aždao'
güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle
beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žḥol.

³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal
yo'on, gwse'eni'icžən xnezlen' can' chse'eni' to lam-
para gan' naquə žḥol.

*Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'*

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə'
fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'.
Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e
cho'a mesən'.

³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine'
bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can'
chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque' yebei Diožən'
lega'aque' de'en chso'one' ca'.

³⁹ Xanḥon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gw-
aquə'əlebele ca tas plat de'en chḥin beṇə' na'
cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par niḥ
chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero
chebeile chca'ale bi de'e de ḥe beṇə' na' nacle
beṇə' mal juisy.

⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle
xi'ilažə' len cuerp ḥele. Le'egatežə ca' cheyałə'
cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len
yichjla'ažda'olen', ḥedə' Diožən' ben' ben cuerp
ḥechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'.

41 Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə gonle ca' nacbia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

42 ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

43 ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

44 ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

45 To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' nā' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

46 Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' ¡probchguazlen'! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alen.

47-48 ¡Probchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par niçh nacbi'axejə de

que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

49 De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle bale' na' gwchi' gwsaquə'əle yebale'.

50 Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezđ catə'ən gwxe yežlyon' xte ža ņeža, le'e mbanle na'a.

51 Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainṇə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

52 ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito chzejni'iga'aquelene'en licha can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

53 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'.

54 Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

1 Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšošj ni'a ljuežjga'aque'.

Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl
 che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nič
 cui əxoayagle beṇə' par əsa'aquene' nacle beṇə'
 güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag
 čhega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'
 de'en chlažə'an par chaquən yetxtil.

² Bito gonle can' chso'one'enə' čhedə' gaquə can'
 na dicho de'en na: “Yoguə'əloł de'en ngašə' ṇa'a
 gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloł de'en cui no
 gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

³ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e əṇale bgašə'əzə, beṇə'
 zan əse'enene'en, na' de'en əṇale žižizə lo'o quart
 čhelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyalə' žebcho

⁴ Migw čhia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca'
 əso'ot le'e, čhedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə
 so'onene' le'e.

⁵ Choṇa' le'e consejw, cheyalə' žeble Diozən'
 čhedə' catə' bač beque'e yelə' mban čhelen' leczə
 nape' yelə' guaquən' par yesele'e le'e gabilən'. De'e
 yoblə əchnia' le'e, cheyalə' žeble Diozən'.

⁶ Nezecho de que byiṇ dao' ca' bitobi
 zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui
 chanlaže'e.

⁷ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən'
 čhecho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia
 la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e
 na'anə' bito žeble čhedə' zaquə'əch le'e cle ca bia
 zan byiṇ dao'.

*Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que
 nombi'acho Jesocristən'*

8 Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇaḥən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaḥ.

9 Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇaḥən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

10 Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaḥ, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele.

11 Na' šə yesə'əche'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yez-iquə'əchlə beṇə' ca' zjənapə poder, bito cuec yičjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə naclə əṇale.

12 Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə' əṇale.

Bito cheyalə' cuec yičjcho tlaozə bi de'en deicho

13 Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par niḥ gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

14 Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par niḥ bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

16 Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechgualē goc cwseš che'enə'.

17 Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': "¿Nacxa gona? chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'."

18 Nach gozne': "Quinga gona, yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešan' na' bichlə de'e de chia'.

19 Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr."

20 Pero Diozən' gože' be'enə': "Benə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?"

21 Can' gac che notə'ətezə beənə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

22 Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' lecza' ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'.

23 Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

24 Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chęga'aquəb, nic zo gan' ncuā' no guangoš chęga'aquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguaocze' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e.

25 Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle.

26 Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

27 Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoche che yej ca'.

28 Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele.

29 Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len.

30 Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele.

31 De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par nič Diozən' nabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

32 Bito žeble la'anə'əczə naquə to chopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e.

33 Le'e yeyotə' de'en deile par nič gatə' de'e əgwnežjwle beṇə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan

par əque'en, na' niqe gaquə šo'o bia dao' əgwžiai'i
len.

³⁴ Gan' de de'en chaquele chei, nan' zo
yichjla'ažda'olen'.

*Cheyalə' socho probnid par catə'an yidə Cristən
yeto*

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque'
naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne':
—Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so
can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde'
yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə'
yi'. Nach catə' yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e
yosə'əsaljwte' par yeyo'e.

³⁷ Mbalaz gaquə che mos ca' beṇə' ca' nitə'
probnid chəsə'əbezə xanga'aque'en catə'an yežine'.
Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən'
əgwsi'ini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue'
lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'.

³⁸ Mbalaz gaquə chega'aque' šə chəsə'əbeze'
batə'əquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə
do šbal.

³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə'
do bi or əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwṇaze' par
nič bito güe'e latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane'
šinlaze'.

⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an
cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə,
nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' ĵəcho'o jempl nga
par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇəchən'?

42 Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par niç əggüia əgwye' mos ca' yela' na' par niç ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'.

43 Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'.

44 De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əlol de'en deine'.

45 Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əṇe': “Bagwžei xanan’”, na' šə solaocle' čhine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene',

46 nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' čhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselol can' cheyalə' gone'.

47 Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə baṇezene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' čhinchgüe'ene' yid sotən'.

48 Na' beṇə' cui ṇezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'ətezə beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

49 Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇačhən' yesə'ədile' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. ĩžalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'!

50 Bida' par chi' saca'a na' gata'. Lechgualē yo'o yichja' chei xte catə'an əžin ža gaquən.

51 ĩEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len lĵuežjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len lĵuežjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədile' na' yoso'ošaše'.

52 Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədile' entr lega'aque', chope' contr šone' na' šone' contr chope'.

53 Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedile' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yedilə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

54 Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile chi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac.

55 Na' catə' chečĵ to be' de'e za'ate zaquə' galən' chla' bgüižən' cuiten licha, na' nale: “Guaquə zeyə”, na' chac zeyə'.

56 ĩBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. ĩBixchen' cui chache'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e ače'e chio'o lao jostis

57 ¿Bixchen' cui chonle xbab par nich ənezele naquən' cheyalə' gonle?

58 Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par nich na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya.

59 Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

13

Šə bito yedinjecho xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'

1 Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad.

2 Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —¿Echonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yelə' laogüe de'en goc čhega'aque' ca'?

3 Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

4 Nezele che beṇə' ši'inšon ca', lao zjənite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən lega'aque' na' gwsa'ate'. ¿Elecə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'?

⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguən' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'.

⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwchoguən. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiazən.”

⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyennə' zezošgan yetgüizən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an yo beb.

⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüiz, bitec de'e güen. Pero šə cuiczə bi cuian nach əchogchon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'.

¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'enə', na' caguə goquəch seche' licha.

¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo' che yizgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bxoə ne'enə' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'.

¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža

dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquele che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquele.

15 Nach Xanchon' gože'ene': —iLe'e beṇə' goxoayag! ¿Ecaguə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis?

16 No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'enə' par nič babdobə cuerp che'enə' š'i'inšon iz, naquəczən liča babeyona'ane' ža dezcanzən'.

17 Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əloḷ beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

18 Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'.

19 Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwso'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xna'cuazin'

20 Nach de'e yoblə gozne': —¿Nac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diozən'?

21 Egwsaquə'əlebechon ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič beča'o doxenən.

Cheyalə' yeyiljlažə'əcho naclə goncho par nič socho binlo len Diozən'

²² Na' gwda Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yež ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'.

²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', ĵacon to čhopzə beṇə'ən cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':

²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo len le'. De'en naquə žialao gonle, čiljlažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən',

²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' bososiže' le'e puert čhe'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto'.” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nic nezdə' gan' za'acle.”

²⁶ Can' gaquə len balle. Nach solaole ye'elene': “Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsd blo'ido' neto' lao lquey lažto'.”

²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nezdə' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal.” Can' ye'e le'e.

²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gacbe'ile bito gaquə šo'ole.

²⁹ Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes čhe'enə' sa'ogüe'.

30 Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao ṇa'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao ṇa'a, pero lecəə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

31 Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' čhedə' chene'ene' gote' le'.

32 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto čhopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par ničh yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'.

33 Pero ca naquə de'en chona' nga ṇa'a, goncha'an gwxe güižj čhedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

34 Le'e beṇə' Jerosalenṇə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšizə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latjə.

35 Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'.”

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

1 Na' to ža dezczanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'ənə' besyə'əyatchgüeine' le'.

2 Na' laogüe'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi.

3 Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezən': —Segon can' na lein' ĵəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezczanzən' o šə bito de lsens?

4 Pero notono boži'i xtiž'e'enə'. Nach Jeso'osən' beṇə' na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

5 Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'oṇ chele, na' əxopəb to lo'o pos, ĵəcabi yebejleb lgüegwzə la'anə'əczə naquən ža dezczanz?

6 Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

7 Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':

8 —Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao.

9 Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: “Lesoža' ničh cue' benga.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'.

10 Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na'

ye'e le'e: “Beṇə' migw chia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yeḷə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'.

11 Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par niçh gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yeḷə' bala'an.

12 Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lṇi na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw chio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en bengə'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'.

13 Catə' gono' to lṇi, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lçhol.

14 Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par niçh so' mbalaz, çhedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yez-iquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac liçha lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lṇi

15 Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiže'enə' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lṇi de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

16 Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lṇi xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'enə' par əsa'ogüe'.

17 Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bsele'e xmose'enə' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid

əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': "Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho."

¹⁸ Na' to toga'aque' gwse'e be'enə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': "Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida'."

¹⁹ Yetoe' gwne': "Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida'."

²⁰ Na' yetoe' gože'ene': "Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'."

²¹ Na' mosən' beyeje' na' gože' xane'enə' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bže'e, nach gože' xmose'enə': "Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwtoḃo' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchol ca' par la'aque' əsa'ogüe'."

²² Gwde bene' ca' nach gože' le': "Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedečczə latjə par beṇə' yoblə."

²³ Nach xane'enə' gože' le': "Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yiḃə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca cuich bi latjə šo'."

²⁴ Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'."

De'en cheyalə' goncho par nič naocho Jesocristən'

²⁵ Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyečje' gože' lega'aque':

26 —Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

27 Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaguə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'.

28 Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaguə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'.

29 Šə cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gache'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl.

30 Na' yesə'əne': "Benga gwzolao bene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'."

31 Na' šə to rei chone' xbab tile' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad.

32 Na' šə chacbe'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'ədie' xtiže'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo.

33 Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əłol cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

³⁴ Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', ħnacxa goncho par niĉ yeyaquən zxi'?

³⁵ Bitobi zaquə'ən, nic gaquəlenən yežlyon', nic gaquə gwĉhinchon par beb, lete ĉho'onĉhon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle ĉhia' do yiĉĵ do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl ĉe xilə' bian' goquəžeje

¹ Na' beṇə' goĉhixjw ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ĉso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'enə'.

² Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed ĉoso'olo'i lei de'en bzōj de'e Moizezən' ĉəsə'əṇelaogüe'e, ĉəsə'əne': —Benga ĉgüialaogüe' beṇə' ca' ĉso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³ Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque':

⁴—Šə nitə' to gueyoa xilə' ĉele na' gaquəžeje tob, ĵəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tġualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb?

⁵ Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yexoaleb ya'a yenle yeyo'aleb.

⁶ Na' catə' yežinle ližle əgwtohle beṇə' migw ĉele na' beṇə' gwliž ĉele na' ye'ele lega'aque': “Leyebei len nada', ĉhedə' babežel xilə' ĉhia' bian' goquəžeje.”

⁷ Echnia' le'e, gobeiche Diozən' na' angl ĉe' ca' catə' to beṇə' ĉon de'e mal yedinjene' xtole'enə' clezə can' ĉəsyə'əbeine' len taplalj tġualj beṇə'

zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtolə'əga'aque' par yesyə'ədiṇjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸ Na' no no'olən' šə de ši mech p̄lat che' na' šə nit ton, ʔəcabi əgguale'e to yi' na' gw̄loe' lo'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en?

⁹ Na' catə' yeželene'en na' əgwtoḃe' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': "Leyebei len nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'."

¹⁰ Echnia' le'e, lec̄zə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chediṇjene' xtole'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inen' xmeche'

¹¹ Na' lec̄zə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' chopə xi'ine' beṇə' byo.

¹² Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' x̄en': "Xa, ben nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'." Nach x̄e'en bnežjue'ene' de'en cheyalə' si'enə'.

¹³ Gwde yeto chopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əloł cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'enə'.

¹⁴ Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonṇə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjene'.

¹⁵ De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beṇə' nasyonṇə' na' gwṇabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par nič jəye'eb.

16 Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui boso'onežjue'ene' gaogüe'.

17 Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': "Nitə' mos zan che xa'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon.

18 Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'.

19 Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'."

20 Nach beze'e beyeje' gan' zo xe'enə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xe'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'.

21 Nach gož xi'ine'enə' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'."

22 Na' xe'enə' gože' xmose'en: "Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gw-dio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gw-dio'on ni'abo'onə'.

23 Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni.

24 La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o, pero na'a babelə'abo'." Na' gwzolao chso'one' lnin'.

25 Na' xi'ine' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwwej yoban' bazon yežine' liž xe'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e.

26 Na' goxe' to mosən' na' gwṇabene' le' bixchen' chso'one' lnin'.

27 Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babelā'abo' na' x̄a'onə' babete' go'on̄ dao' bian' chanə' chedə' belā'abo' to šao' to gūen."

28 Nach xi'inē' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž x̄e'enə'. Nach bchoj x̄e'enə' gotə'əyoine' le' yeyo'e.

29 Pero xi'inē' nechən' gože' x̄e'enə': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuinə' gon̄o' nada' par gota'ab gona' ln̄in' len beṇə' migw chia' ca'.

30 Na' na'a bela' xi'in̄o' nga bi'in benditjei yoguə'əl̄ol̄ de'en bnežjo'obo' gwza'alembo' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'on̄ dao' bian' chanə'əch."

31 Na' x̄e'enə' gože'ene': "Xi'in̄daogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əl̄ol̄ de'e deida' naquən chio'.

32 Pero cheyalə' goncho ln̄i nga na'a tant chebe-icho babelā' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o pero na'a babelā'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che x̄ane'

1 Na' lecza gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'.

2 Nach x̄ane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyalə' gono' cuent che

yoguə'əloł de'en babčhino' čhia' čhedə' bitoch gaquə gono' xšina'anə' n̄a'a."

³ Nach mosən' bene' xbabən': "¿Bixa gona? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə n̄aba' carida.

⁴ Nezdā' bi gona' par ničh n̄itə' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin čhe xana'an."

⁵ Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə' tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "¿Ja' aquə' chalə'o čhe xana'anə'?"

⁶ Na' be'enə' gože'ene': "Chalə'a čhe tapa mil l̄itr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o čhe čhopa mil l̄itrzə setən'."

⁷ Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "¿Ja' aquən' chalə'o čhe xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Čhe to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent čhio'onə' de que chalə'o čhe xon' gueyoa robzə trigon'."

⁸ Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' l̄echgualə' bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par ničh soe' binlo len l̄juežje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' čhe xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yičhja'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' čhe Diozən' lo'o yičhja'azda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te čhein', pero legwčhin len par ničh n̄itə' migw čhele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga,

niṭə' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

10 Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei.

11 Šə le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te chei.

12 De'en deile yežlyo nga che Dioz na'anə', caguə chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə che'enə', bito gone' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te chei.

13 Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

14 Na' leczə gwnitə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a.

15 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇəchən' chesə'əne' chele de que zdac-zle licha, pero Diozən' nez nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjəde de'en chsa'aque beṇəchən' zjənaquən de'e žialao xen pero bałən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

16 Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juannə' babedətixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə so'one' par niçh nabia' Diozən' lega'aque'.

17 Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

18 Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Laçhən'

19 Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na' lechguale xoche goquə xala'ane'enə', na' lechguale gwdaošəogüe'e yoguə' ža.

20 Na' to beṇə' yašə' le' Laçh yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə' gwni'anə' par gwṇabe' carida. Na' Laçhən' lechguale gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'.

21 Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüe' pedas dao' yelə' guao che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'aquəb jəsə'əle'eb yežə'ən gwžia cuerp che'enə'.

22 Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə' got beṇə' gwni'anə' na' bosə'əcuaše'ene'.

23 Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwłis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Laçhən' yoban'.

24 Na' gwne' zižjo gwne': "Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšguei nada', na' bselə' Laçhən' par yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' chedə' la' lechgualē chžaglaogua' lo'o yi' nga."

25 Pero na' Abraannə' gože' le': "Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' chio', na' Laçh nga porzə de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga ṇa'a, na' le' chžaglaogo'.

26 Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baçh bzie' to bdiṇj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par niç ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga."

27 Nach beṇə' gwni'anə' gože' Abraannə': "Beṇə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Laçhən' liž xa'anə'.

28 Nitə' gueyə' beṇə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par niç Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'."

29 Abraannə' gože' le': "Deczə libr de'en bzoj de'e Moisezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'."

30 Na' gože' Abraannə': "Bito beṇə' gol dao'.

Žalə' to beṇə' yebane' ladjo beṇə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'."

³¹ Nach gož Abraannə' le': "Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'aṇə'əczə šə yeban to beṇə' ladjo beṇə' guat ca', bito se'ejle'e che Diozən'."

17

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

¹ Nach gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beṇə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beṇə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

² Nca'alə xṇeze žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beṇə' gone' de'e malən' la'aṇə' tozə beṇə' cuitec bi zaquə' len beṇəchən'.

³ Le'e gon xbab chele, šə to beṇə' bišə'əcho beṇə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yediṇjene' xtole'enə', na' šə yediṇjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' che'.

⁴ La'aṇə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beṇə' biše'enə', šə gaž laste əne': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyalə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xančon': —Gaquəlenšgo' neto' par nič gonlilažə'əchto' Diozən'.

6 Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'aczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: “Boša' xišna'o nga na' žjəyezo' lo'o nisda'onə'”, na' guaquəczə can' ṇalenə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

7 Ca naquə costombr chelen' šə mos chelen' chgua'anə' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': “Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'.”

8 Cle che'elene': “Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'.”

9 Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'.

10 Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əlo' de'en nona' mendad gonle cheyalə' əṇale: “Bito bi zaquə'əto' par gonno' yelə' choxcwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'aczə gonto'onə'.”

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr

11 Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'.

12 Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ.

13 Na' gosə'əṇe' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'ələžə'əšguei neto'.

14 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bχoz ca' ničh yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'.

15 Nach toe' catə' gocbe'ine' de que bačh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'.

16 Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choχcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṅə' Samaria.

17 Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṅə' can' beyona'. ĞGaṅxa beṅə' ca' yegan'?

18 Tozə beṅə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

19 Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' čhedə' čhonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

20 Na' goquən' beṅə' fariseo ca' gosə'əṅabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par ṅabi'e ṅasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' ṅabi'enə' bito naquən to de'e le'icho.

21 Notono no cheyalə' əṅe': “Bgüiašč nga chnabi'e”, o “Na' chnabi'e”, čhedə' bazoe' ṅa'a entr le'e chnabi'e.

22 Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'ən ṅale: “Žalə'əga ṅa'a bačh zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'.” Pero bito gaquə can' chṅablažə'əlenə'.

23 Nitə' beṇə' əse'e le'e: “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Bgüiašc na' chnabi'e”, pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'.

24 Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch yida' to de'e repentzə na' yoguə'əloḷ beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

25 Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' chi' saca'a, na' ṇezda' de que beṇə' ca' ža' ṇa'a bito se'ejle'e chia'.

26 Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'ən bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

27 Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'ašagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'ən bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'.

28 Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'ane' na' gwso'on ližga'aque'.

29 Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomān', Diozən' bene' par nič lechguale byiṇj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e.

30 Can' gaquə catə'ən yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, na' yoguə'əloḷ beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

31 Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an

lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'.

³² Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'.

³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui chi' saque'e o par ničh cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an.

³⁵ Na' čhopə no'olə nitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an.

³⁶ Na' čhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par ničh bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque':

² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chone'enə'.

³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr chia'anə'."

⁴ Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdele bene' xbabən' na' gwne': "Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chona'."

⁵ Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechgualē zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda licha.

⁷ Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olgüiž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aquene' de que bachžeine'.

⁸ Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, cuili ne'e nitə' beṇə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gochixjw

⁹ Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne':

10 —Chopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, toe' beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gochixjw.

11 Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasy-onṇə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: “Dioz, chona' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziqə'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gochixjw nga.

12 Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əloḷ gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'.”

13 Na' beṇə' gochixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogü'e'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': “Dioz, beyašə'əlažə'əšguei nada' beṇə' güen de'e mal.”

14 Ca'azə de'e gwna beṇə' gochixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gochixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par niç gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'aṇ.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

15 Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par niç əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chęga'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'.

16 Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzexjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzexjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

17 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

18 To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par niçh gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

19 Na' par niçh gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen.

20 Le' nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

21 Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

22 Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. fəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

23 Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, čhedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua.

24 Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par nič ṇabia' Diozən' le'.

25 Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —¿Noxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

27 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇachən', bito ṇacho cui gaquə gon Diozən' len.

28 Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family četo' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' čio'.

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e,

30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga ṇa'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nič əbanle zejlicane.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

31 Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əlol de'en baboso'ozoj de'e profet ca' čhia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

32 Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ičiže'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'.

33 Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

34 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

35 Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida.

36 Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac.

37 Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

38 Na' gwṇe' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', įbeyašə'əlažə'ašguei nada'!

39 Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lcholən' gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə, pero nachle gwṇe' zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', įbeyašə'əlažə'ašguei nada'!

40 Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžjsə'e beṇə' lcholən' laogüe'enə' na' catə' bgüiguə' beṇə' lcholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene':

41 —įBi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože'ene': —Xana' benšga par ničh yele'ida'.

42 Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažo'o nada' bačh goc can' che'endo'onə'.

43 Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' leczə ca' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

19

Jeso'osən' na' Saqueon'

1 Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešlā'a syodan'.

2 Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gochixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a.

3 Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' bčhecw dao'.

4 De'e na'anə' gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par jəšepe' to lao yag yixgüio ničh goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'.

5 Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdodo', chedə' cheyalə' yega'ana' ližo'on neže'.

6 Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beche'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'.

7 Pero na' beṇə' ca' zjənžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'.

8 Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcua'a che beṇə' ca' bxoayaga' ničh gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

9 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraannə'.

10 Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' benəch par zedəlo'ida' benə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque' na' par ničh con noe' so'onlilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši benə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güejə

11 Na' žlac nežjənžag benə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aque' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'.

12 Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to benə' gwyeje' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'.

13 Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa'.”

14 Pero benə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e benə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabi'a' benga neto'.”

15 Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'enə', benə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'aque'ətə' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'.

16 Beṇə' nechən' bžine' laogüe' enə' na' gože' ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'año'."

17 Nach xane'en gože' ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyaḷə' gono'. Beno' can' cheyaḷə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par niḥ ṇabi'o ši syoda."

18 Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože' ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'año'."

19 Nach gože' le': "Le' ṇabi'o gueyə' syoda."

20 Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože' ene': "Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə' əcheḥa'an bey nga.

21 Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin ḥei, na' chzi'o cwseš ḥe de'en chsa'az beṇə' yoblə."

22 Nach gož xanen' le': "De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin ḥei, na' chzi'a cwseš ḥe de'en chsa'az beṇə' yoblə.

23 Na' šə chacdo' chona' ca', ḡbixḥen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par niḥ yezi'an len yichjei ṇa'a babel'a'a?"

24 Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoḡə' ḥopa mil."

25 Nach gwse' ene': "Xanto', banoḡə' əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'."

26 Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane',

gwnežjochcza' che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'ənə'.

27 Na' ca' naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene ṇabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'.

29 Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' chopə disipl che' ca'.

30 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borrh dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə.

31 Šə non' ye'e le'e: “žBixchen' chsežleb?” na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene'eb.”

32 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'.

33 Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —žBixchen' chsežle borrh da'onə'?

34 Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Chedə' Xanto'on chyažjene'eb.

35 Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon chega'aquen' cožə'əbən', nach bosə'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'.

36 Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrhən', lao nez gan' zde'enə' bosə'ošiljw xala'an beṇəchən'.

37 Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach

yoguə'əlɔl̩ disipl zan ɕhe' ca' zja'aclene' le' gwzɔlao leɕgualē besyə'əbeine' na' gwzɔlao gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' ɕhe yoguə'əlɔl̩ de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho.

38 Nach gosə'əne': —Sošga Rei ɕechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' ɕhedə' babene' par niɕ beṇaɕhən' gaquə nite'e binlo len le'.

39 Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to ɕhope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendad nitə' disipl ɕhio' ca' žizə.

40 Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

41 Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab ɕhe beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e.

42 Na' gwne': —ižalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'n len le'e.

43 Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr ɕhele so'one' to yež de yej de'en šeɕhj syodan' par niɕ notono gac yechoj syodan'.

44 Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesye'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə ɕhedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquələna' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

45 Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlɔl̩ beṇə' ca' chso'on ya'a chy'onə'.

46 Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': “Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

47 Na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'.

48 Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

1 To ža lao bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

2 Na' gwse'ene': —Gwnašč neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

3 Na' boži'e xtižə'əga'aquən' gwne': —Leczə de to de'e ṇabda' le'e, lenašč nada',

4 žnon' bsele' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? žDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

5 Na' bosoxi'e gosə'əne': —žBi ṇacho? La šə ṇacho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, nach əne' chio'o: “žBixchen' bito gwyejle'ele che'?”

6 Na' šə ṇacho de que bide' to gwlaže'e, nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšiže'e chio'o yej chedə'

chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

7 Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjəṇezene' non' bselə' de'e Juannə'.

8 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əṇia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

9 Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che' de que notə'atezə beṇə' šə chonczə yichjlaogüe' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeje' ga yoblə na' jəyega'ane' šša.

10 Catə' bžin ža par yesyə'ətobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par nič yosyo'onežjue'ene' to tlacw che cwsešən' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

11 Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' lecza gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

12 Nach bselə' xanga'aquen' mos əgwyone, na' lecza gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

13 Nach xan yag obasən' gwne': “¿Nacxa gona? Egwseła'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet.”

14 Pero beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' gosə'əne' entr lega'acze':

“Bengan' xi'in̄ x̄an yag obasən' na' len' si' bienñə'.
Leda gotchone' par niç si'icho bien che x̄e'enə'.”

15 Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ĩnacxa bentgua x̄an yaguən' len lega'aque'enə' ža?

16 Jəyeniṭlaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beñə' yoblə. Na' beñə' ca' ža'anə' catə' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —ĭCatec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

17 Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —ĭBixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',

len banaquən yej squin.

18 Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə lao yej na' cue'ežošje'. Na' yoguə' no cuinə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beñə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšošjən le'.

Gosə'əñabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern̄

19 Na' lao or na'atezə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beñə' gwnabia' che b̄xoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beñə' ca' ža'anə' beñə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'.

20 Na' dezd or na'atezə gwzolao gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che'

lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'asele'e beṇə' chso'on t xen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' nich gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'ənezene' bi de'en naquən güen so'one'.

21 Nach gwse'e le': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li, na' naquən licha de'en chsed chlo'ido' beṇə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beṇə'. Na' nezeto' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho.

22 Na' chene'eto' nezeto' čəcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

23 Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'enə' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'oxoayague' le', na' gože' lega'aque':

24 —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. čNo diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

25 Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

26 Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' clellə lao beṇə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

27 Na' leczə besə'əžin balə' beṇə' sadoso ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le'

28 gwse'ene': —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyalə'

yeque'e no'olənə' par niçh ñitə' xi'in dia çe ben' bagotən'.

²⁹ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo.

³⁰ Na' beṇə' biše'e əgwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo.

³¹ Na' beṇə' biše'e əgwyone leczə beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'aque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə.

³² Gwdelə leczə got no'olən'.

³³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿noe' entr lega'aque' gaquə be'en çe'? la' yogue'e bosə'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' nitə' lao yežlyo nga chosə'ašagne'e na' leczə choso'ošague' na' no xi'inga'aque'.

³⁵ Pero na' beṇə' ca' na Diozən' čhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le' zejlicane, catə'an yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nachbia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'.

³⁶ Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁷ Na' leczə de'e Moisezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' çe Xancho Diozən' de que naque' Dioz çe de'e xaxta'ocho Abraannə', na' Dioz çe de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz çe

de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'.

38 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə' beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

39 Na' balə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

40 Na' bitoch besyə'əyaxjene' jbi yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

41 Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chəsə'əna beṇə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

42 Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen.

43 Na' gona' par niçh ṇitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

44 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ¿əcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'enə' ža?

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'

45 Na' gože' disipl che' ca' len yoguə' beṇə' yez-iquə'əchlə bos'ozenag che', gože' lega'aque':

46 —Le'e gon xbab niçh cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə'

tonə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'anope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blaο catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni.

⁴⁷ Na' choso'oxoayague' no'olə gozebə ca' par niḥ no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de čhega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə niḥ choso'oxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw čhega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca' čhe beṇə' yeziquə'əchlə čhedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na' lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' boso'onežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'inə'.

² Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e čhopə sentab dao' čhe'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'.

³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca' yoguə' beṇə' ca' yelə'.

⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən' lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' čhe'enə' bagwlo'e yoguə' ca' ga de'e de' čhe'.

Gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

⁵ Na' ca' naquə' balə' disipl' ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə' yo'odao' əblaonə' ca' naquə'

gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en boso'onežjo beṇə'.

6 Nach gože' lega'aque': —Ca naquə yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

7 Na' gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr ĵdo batə'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' ĵnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

8 Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nič notono əxoayag le'e par nič šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə juisyən'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'.

9 Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que guaquə gwdilə, bito žeble, čhedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin che yežlyon'.

10 Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin che yežlyon' yedilə yež contr yež na' ṇasyon contr ṇasyon.

11 Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇə'čən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

12 Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'oči' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bxož ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əče'exaxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya čele čhedə' chonlilažə'əle nada'.

13 Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtiža'anə'.

14 Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya chele.

15 Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par nich gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal.

16 Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw chele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr chele ca' na' əso'ote' balle.

17 Na' casi yoguə' beṇəchən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'.

18 Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile.

19 Na' gone' yelə' mban zejlicane chelen' šə sole co'o gwchejlažə'əle len yoguə'əloj de'en so'onene' le'e.

20 Na' catə' le'ile soldad zan zjənyečj zjəmbi'e Jerosalennə', na' əṇezele de que bazon cuiayi'in.

21 Na'a ža, le'e nitə'əle distrit che Jodean' cheyalə' yexonjle catə'ən bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole.

22 Cana' gwnežjo Diozən' castigw che beṇə' ca' ža' syodan' por ni che xtolə'əga'aque'enə' par nich gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'.

23 Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chəsə'əguažə' bidao'. Lechgualə chi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', chedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'.

24 Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'eḁaxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beḁə' ca' cui zjənaquə beḁə' Izrael yosyo'očinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beḁə' ca' cui zjənaquə beḁə' Izrael bitoch yesə'əḁabi'e nasyon Izraelən'.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

25 Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beḁə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'acžejlaže'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwłis be'enə' len.

26 Na' beḁə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, chedə' Diozən' əgws'iḁse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

27 Na' cana'ach beḁə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beḁə'ach. Yida' len yelə' guac xen chia'anə' par nič gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beḁə' blaö.

28 Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, chedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

29 Na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašc can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə yag yoblə.

30 Catə' chle'ile bachebia xlage'e nach nezele de que bač zon yelə' yejon'.

31 Na' lecžə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

32 De'e li achnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'ale tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əlol de'e ca'.

33 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

34 Na' le'e gon xbab par nich cui gacle beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' par nich cui sole yelal yežejele. Nchoł yichjla'aždao' beṇə' ca' zjanaque' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' beṇə' ca' chesyə'əlal chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw chega'aque'.

35 Na' leczə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuiṇə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid.

36 Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par nich catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par nich cui bi gaquele na' par nich yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

37 Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos.

38 Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beṇə' zan par boso'ozenague' che' lao bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

1 Na' goquən' bazon baozə lni pascon' de'en chalə' Jerosalennə' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə.

2 Na' bxož əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'

besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gache'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' chedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

³ Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yichjla'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin.

⁴ Gwyeje' lao bχoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che xa'ag yo'odaon' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'.

⁵ Na' lechguale besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech.

⁶ Na' Jodən' gwχenlaže'e len lega'aque' na' gw-zolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquen' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e ca de'en gate'

⁷ Na' bžin žan' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beṇə' Egipto ca'.

⁸ Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lni pascon'.

⁹ Nach gwse'ene': —ǰGan' che'endo' žje'eni'aton'?

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syo-dan' na' yežagle to beṇə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'.

11 Na' ye'ele x̄an yo'onə': "Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' l̄ni pascon' neto' disipl che'."

12 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyazjecho. Lo'o cuart na'anə' əgwsini'ini'ale de'en gaocho lao l̄ni pascon'.

13 Nach gwsa'aque', na' yoguə'əlöl cayaṇə'ənə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' l̄ni pascon'.

14 Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'.

15 Nach gože' lega'aque': —Lechgualē gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che l̄ni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'.

16 Chnia' le'e, zelao ṇa'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

17 Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga.

18 Chnia' le'e zelao ṇa'a che'ēja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'ēja'an de'e yoblə.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoṅje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyzalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

20 Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən'

lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

²¹ Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beṇə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga.

²² Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəch, pero įprobchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' ca'!

²³ Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əṇabene' ljuežjga'aque' noe' entr lega'aquen' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blao

²⁴ Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beṇə' blao.

²⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to ṇasyon ca' na' chəsə'əṇabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beṇə' dižə' chęga'aque' de que zjənaque' beṇə' güenchgua.

²⁶ Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beṇə' le'e. Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia chye beṇə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen ljuežjle.

²⁷ Le'e gon xbab non' naquəch beṇə' blao, ĵəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmose' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blao. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'anə'əczə naca' Xanle.

²⁸ Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'əļoļ de'en chy' chzaca'a.

²⁹ Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par niçh ṇabi'a, leczə nada' bano'a chele par niçh ṇabi'ale.

30 Na' gona' par ničh ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' n̄abia'a. Na' leczə gona' par ničh le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

31 Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab čhio', bagwṇab Satanəsən' gaco' lao ne'in par ničh gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen.

32 Pero na' nada' babena' orasyon par le' par ničh ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babediṇjdo' xtolə'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

33 Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwčhoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

34 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'

35 Na' gože' disipl che' ca': —čEde de'e byažjele catə' bsela'a le'e jətičjue'ile xtiža'anə'? Bsela'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

36 Na' gože' lega'aque': —Pero n̄a'a ža šə naple mech cheyalə' gua'alēn, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadon chelen' par si'ilen.

37 Echnia' le'e gon_{le} ca' chedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: "So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal." Na' bacheyož chac yoguə'əlo_l de'en nyojən chia'.

38 Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

39 Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'.

40 Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' nič cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

41 Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'.

42 Gwne': —Xa, benšga par nič cui chi' saca'a šə can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

43 Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor.

44 Na' žlac lechgualē chžaglaogüe' len yichjla'aždaogüe'enə' gwzolao chžaglaoche' chone' orasyonṇə' xte beyačlo_lje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güejə chen de'en naquə chelson besə'əyiṇjten lao yon'.

45 Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist.

46 Na' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chtasle? Le'e chas, le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodan' bdie' Jeso'osən' lao na' soľdad ca'

47 Na' ca necho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' nā' gwdaogüe'ene' bḡidən', pero caguə do laže'en bene' ca'.

48 Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, žəlen to bḡid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

49 Na' catə' besə'əle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', žəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

50 Na' toe' gwdinen' mos che beṇə' gwnabia' che bḡoz ca', na' gwchogtechgüe' nague' ličan'.

51 Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'.

52 Jeso'osən' gože' bḡoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —¿Eca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'?

53 Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'oda' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

54 Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bχoz əblao che nasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ.

55 Na' boso'oxene' yi' chyo'o che bχoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'.

56 Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len bengə naque' txen len Jeso'osən'.

57 Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

58 Na' chaccə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

59 Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquə bengə txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

60 Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdə' bi dižə'ən cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'ən ca' le'e gwchežte to lecw.

61 Na' Xančon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsa'alažə' Bedən' dižə' de'en gož Xančon' le' catə'ən gwne': “Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada'.”

62 Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'azi'ichiz'e Jeso'osən'

63 Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'.

64 Na' boso'ocheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwneya'ašč ĵnon' chyin le'?

65 Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ičiže'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao benə' golə benə' blao che nasyon Izraelən'

66 Na' catə' gwe'eni'inə' benə' golə benə' blao che nasyon Izraelən' na' bꞑoz əblao ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque':

67 —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' nasyon chechon' bito šejle'ele chia'.

68 Na' žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile xtiža'anə'.

69 Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch, na' dezd na'a cui'a cuit Diozən' par ničh nabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

70 Nach yogue'e gwse'ene': —ĵElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

71 Nach gosə'əne': —ĵNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho na'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

1 Na' yoguə'əlöl beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'.

2 Na' gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwčhoglaoto' che benga de que cheyałə' gate' ca de'en chta chṇe' nasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chṇab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

3 Nach Pilatən' gože'ene': —¿Elen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

4 Nach Pilatən' gože' bṁoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'enə': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə benga.

5 Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chṇe' yoguə'əlöl beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzolao bsed blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' ṇa'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

6 Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwṇabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə' Galilea.

7 Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gubernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'.

8 Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'.

9 Nach de'e zan gwṇabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'enə' cui boži'i Jeso'osən'.

10 Bxoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'.

11 Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolao gosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'.

12 Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljuežjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

13 Nach Pilatən' betobe' bxoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' ca' nach len beṇə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'.

14 Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chṇe' beṇə' Izraelən'. Nada' baçh gwnabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šə bin' none'.

15 Na' lecəə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'.

16 Na' ṇa'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

17 Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chega'aque' de que əgwsane' to beṇə' pres lao yoguə' lṇi pas-con'.

18 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —jEçojtega benga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

19 Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxie' gwdilə lao syodan' na' goque' to beṇə' güet beṇə'.

20 Na' Pilatən' de'e yoblə gwṇabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'.

21 Pero gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

22 Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —¿Bi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

23 Pero con gwso'osye'e yelatə' zižjoch gosə'əṇabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' čhega'aque'.

24 Na' gwčhoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əṇabene' le'.

25 Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əṇabe' əgwsane' la'aṇə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxe gwdilən' na' beṇə' güet beṇə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

26 Na' lao zjənče'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz čhe Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

27 Na' beṇə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolao gwso'osye'e gosə'əbeže' čhe'.

28 Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle čhia', yejni'a lecuež čhele na' čhe xi'inle.

29 Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxxan na' cui no bi'i čhe' zo par əgguaže'e.”

30 Ca na' yesə'əṅablaž'e ye'sə'əbixə ya'a ca' par čhenən lega'aque', yesə'əṅablaž'e əca'a bdiṅj gotən lega'aque'.

31 Šə so'ot beṅə' nada' len cui bi xtol'a'a de, jnaquəchxe so'one' len le'e nacle beṅə' güen de'e malən'!

32 Na' leczə gosə'əče'e čhopə beṅə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'.

33 Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' "Yičj Beṅə' Guat", boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṅə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yeglə.

34 Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen čhe yoguə' beṅə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjənezene' bin' chso'one'enə'.

Na' gwso'one' xala'ane'enə' rif par bosyo'ole'en.

35 Na' beṅə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṅə' gwnabia' čhega'aque' ca' gwso'onene' borl, čəsə'əne': —Yeziquə'əchlə beṅə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon', čbixčhen' cui chosla cuine'?

36 Nach soldad ca' leczə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' boso'onežjue'ene' binagr.

37 Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei čhe beṅə' Izraelən', bosla cuino'.

38 Na' yičj yag coroz čhe'enə' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Rei čhe beṅə' Izrael ca'." Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

39 To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

40 Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —¿Ebito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho.

41 Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' na'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

42 Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjasa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

43 Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

44 Na' catə' bžin do gobiž goc žchol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə.

45 Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholen xte goquən choplə.

46 Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit chi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

47 Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e liczə benga naque' beṇə' zda licha.

48 Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'enə'.

49 Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuəš'e Jeso'osən'

50 Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda l̄icha.

51 Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e n̄asyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'an gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'.

52 Be'ena' gwyeje' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp c̄he Jeso'osən'.

53 Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ŋe'e šo'o.

54 Na' goc de'e quinga žan' catə'an chso'eni'e c̄he l̄ni pascon', na' babžin or par so'omba'aṇe' ža dezcanzən'.

55 Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba c̄he Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp c̄he'ena'.

56 Nach besa'aque' na' jəsyə'əyənšəogüe'e to de'en chl̄a' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz segon can' na l̄ein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

1 Na' bal̄ dmigw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšəogüe'e de'e chl̄a' zix.

2 Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'.

3 Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'.

4 Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'əle'ine' chopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua.

5-6 Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —¿Bixchen' cheyiljle Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'alažə' can' gwne' catə' nezole Galilean'.

7 Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

8 Na' no'ol ca' jəsyə'ezalaže'e de que gwne' ca'.

9 Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'achlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'.

10 Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebalə no'olə.

11 Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aque'ne' con chesə'ənaze'enə'.

12 Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

*Blo'elao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao
zja'aque' Emaus*

13 Na' leczə ža dmigw na'anə' chopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'.

14 Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'.

15 Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen.

16 Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'.

17 Nach gože' lega'aque': —¿Bi dižə'an cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? ¿Bixchen' za'acchguale trist?

18 Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —¿Nacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gache'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? ¿Ede'en naco' beṇə' zitə' ža?

19 Na' gože' lega'aque': —¿Bi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇachən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'anə'.

20 Pero na' bxož əblao cheto' ca' len beṇə' gwn- abia' cheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'.

21 Bachac šoṇə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon cheto'onə' xni'a beṇə' zitə'.

22 Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i,

23 na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

24 Na' lecza to chopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'ən gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

25 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —jProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en boso'ozoj profet ca'.

26 Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇachən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chn- abia' che'enə' len yelə' bala'aṅ che'enə'.

27 Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moisezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yelə', nach bsed blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

28 Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca šejəche' delant.

29 Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'ane' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'anczo' len neto' chedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'.

30 Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzojxe'en na' bnežjue'en lega'aque'.

31 Cana'ach besyə'əyacbe'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'.

32 Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechgualē bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol bsed blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

33 Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yela'.

34 Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonnə'.

35 Nach beṇə' ca' čhopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngü'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyacbe'ine' de que le'enə' lao bzoxje' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' displ che' ca'

36 Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

37 Pero na' lechgualē besə'əžebe' na' besyə'əbanene' čhedə' gwsa'aquene' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'.

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čBixčhen' chaquele tolə? na' čbixčhen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'?

39 Le'e ggüiašč ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' čhia' ca de'e nga chle'ile nga.

40 Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'.

41 Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

42 Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb.

43 Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'.

44 Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'an nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əloł de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en bosozoj de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač goquən na'a.

45 Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

46 Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beṇačən'.

47 Na' le'e cheyalə' güe'ele xtiža'anə' len beṇə' ža' yoguə' nasyon, na' solaoteclē güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtiža'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje beṇačən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' chega'aque'.

48 Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'.

49 Na' leczə əselə'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən'yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gw_{ch}e'e l_{ega}'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gw_{lis} ne'e ca' gw_nabene' Diozən' gone' par ni_{ch} ni_{te}'e mbalaz.

⁵¹ Na' goquən' beyož gw_nabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'.

⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'a_ne' gwso'elaogü'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy.

⁵³ Nach gw_nitə'ətezə gw_nite'e l_o'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogü'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' n_a'a.

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2